

 Przy zamówieniach u firm prosimy powoływać się na organ nasz!

Rocznik XVI.

Lwów, 1. wrzesnia 1903.

Nr. 17.

GORZELNIK

Organ poświęcony polskiemu przemysłowi gorzelniczemu.

Cena prenumeraty: w Austro-Węgrzech: Rocznie 12 kor., półrocznie 6 kor., kwartalnie 3 kor. — w Rosyi: rocznie 4 rs., półrocznie 2 rs. — w Niemczech: rocznie 8 mk., półrocznie 4 mk.

Cena ogłoszeń jednorazowych: Cała str. 20 k., $\frac{1}{2}$ str. 10 k., $\frac{1}{4}$ str. 6 k., $\frac{1}{8}$ str. 4 k., $\frac{1}{16}$ str. 3 k. Przy powtarzaniu anonsów stosowny opust.

 Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Wydawca: Polskie Towarzystwo Gorzelnicze. — Redaktor odpowiedz.: Gierasteński Feliks, ul. Miłkowskiego 1. 2.

Patent w 14 krajach.

Patent austr. nr. 1227.

Nieodzowne w kotłach parowych każdego typu

CYRKULATORY SYSTEMU KNAPPIKA

140 sztuk w użyciu

oszczędzają paliwa do 30%
usuwają kamień kotłowy w zupełności
zwiększają wydajność pary o 20% z 1 m² p. o.
i 1 kg. paliwa

konserwują kocioł doskonale bez kosztów naprawy.

Bez powodowania jakichkolwiek zmian w obmurowaniu i bez wiercenia otworów w kotle, przyrząd ustawiamy w ciągu kilku godzin.

Koszt zainstalowania cyrkulatora amortyzuje się w ciągu 3—6 miesięcy, a więc w czasie niespełna jednej kampanii.

Objaśnień udziela i przyjmuje zamówienia:

Inż. St. Żmigrodzki, Kraków ul. Sławkowska 1.

Najlepsze polecenia i prospekt ilustrowany na żądanie.

Krajowy wyrób!

Wynalazek polaka!

BIURO ELEKTROTECHNICZNE

Inż. ST. ŻMIGRODZKI

KRAKÓW, UL. SŁAWKOWSKA NR. 1

instaluje oświetlenie i przenośnię siły,
dostarcza maszyn, motorów i przyrządów elektrycznych
wykonywa projekty i kosztorysy bezpłatnie.

Sławne drożdże

z fabryki Ad. Ig. Mautnera i Syna we Wiedniu
główny skład na Galicyę w handlu

KAROLA BAŁLABANA

Lwow, Halicka 23.

Jedynie przydatne do zacieru gorzelnianego, ponieważ
bez krochmalu.

Zlecenia z prowincyi skutecznie sę bezzwłocznie.

Nowy środek,
bardzo ważny dla gorzeln rolniczych!

Ekstrakt drożdżowy BAUERA

Zastosowanie nader łatwe.

Zamówienia adresować prosimy do

Raabskiej fabryki spirytusu

(Raaber Spiritusfabrik)

w Raab na Węgrzech.

Broszury i opis sposobu użycia posyłamy
gratis i franko.

Znakomite patentowane dachówki dwufelcowe
Czeskie ogniotrwałe cegły szamotowe

Wszelkie roboty i wyroby betonowe

Cement portlandzki

Gips murarski, Smołę pogazowa, Karbolineum
oraz wszelkie materiały budowlane

poleca po cenach najniższych

Henryk Eber

Przedsiębiorstwo techniczne

i Skład wszelkich materiałów budowlanych

LWÓW, PLAC SMOLKI 1. 3.

KOKS

otrzymany przy destylacji naj-
lepszych

węgla gazowych

do opału kotłów parowych

i celów kowalskich

poleca

Zakład gazowy miejski we Lwowie.

JAKÓB GRÜNER

Fabryka wyrobów metalowych i kotłarnia w SOKALU

urządza :

całkowite gorzelnie rolnicze,

podejmuje się wszelkich rekonstrukcyj starych gorzeln

i dostarcza :

KOTŁY PAROWE wszelkich systemów

PARNIKI HENZEGO

PŁUCZKI do KARTOFLI

KADZIE ZACIERNE własnego, jakoteż
innych systemów z przyrządami do chłó-
dzenia i rozdrabniania zacieru.

Rezerwoary na spirytus i wodę.

Aparaty odpędowe ciągłe i destylacyjne.

POMPY do wody, zacieru i spirytusu.

MASZYNY PAROWE

Wykonuje wszystko

jak najsumienniejsz i po najtańszych cenach.

H. DATTNER

C. i K.

DOSTAWCA

NADWORNÝ

Biuro

pierwszorządnych kopalń węgla kamiennego

i wyrobów koksu

Lwów, ulica Grodecka 3 a

poleca najdoborowsze gatunki
węgla kamiennego

we wszystkich dowolnych markach i sortach,
po cenach i warunkach nader przystępnych.

Górnoszląski

Węgiel kamienny i koks

najlepszej jakości — sprzedaje najtaniej

Pierwsza galicyjska Spółka Importu węgla kamiennego we Lwowie

ulica Sykstuska 25. ————— ulica Sykstuska 25.

C. EMIL BUSZ

Technik gorzelniany w Czerniowcach

wykonuje bardzo dobrze i tanio nowe urządzenia gorzelniane i wszelkie rekonstrukcyjne gorzelni starych.

Dostarcza najnowszych systemów aparaty destylacyjne i do zacieru — do ruchu ciągłego, wydające spirytus do 92% Tral.

Wyrabia aparaty odpędowe, kotłowe z niezrównanym deflegmatorem, bez alembika.

Pompy parowe i ręczne do wody, zacieru i spirytusu, możliwie najlepszej konstrukcji.

Restaring Rapid aparaty do zasilania kotłów. Chłodzarki do drożdży.

Zaleca do przeprowadzenia nowy system zamurowania kotłów parowych.

Posiada do sprzedania:

4 używane kotły parowe

systemu Cornvalla od 20 do 36 m² powierzchni — w dobrym stanie.

2 rezerwoary na spirytus

a) 550 Hl., a b) 1000 Hl.

Alfons Custodis

Wiedeń.

Najstarszy specjalny Zakład
dla
**budowy okrągłych kominów fabrycznych,
obmurowania kotłów
i budowy fundamentów maszynowych.**

Naprawa i podwyższanie kominów bez przerwy
w ruchu zakładu.

Przeszło 3000 poleceń z wszystkich części świata.
Długoletnie poręczenie.

Jeneralna Reprezentacya dla Galicyi

Bracia Schleyen

Lwów, Pasaż Hausmanna 5.

Telefon 220.

ALEKSANDER ŚWIETLIK

Przedsiębiorstwo budowy wodociągów
i Zakład instalacyjny
we Lwowie, ulica Pańska 1. 9.

Telefon 737

wypracowuje projekta
i wykonuje wodociągi dla wszelk. celów.

Siły krajowe. Ceny przystępne.

Urządzenia wodociągowe wewnątrz domów, jak:
łazienki, klozety itp.

od najpojedynczych do najwykwintniejszych.

~~~~~ Studnie. Hydranty ~~~~~

**Wszelkie części składowe
i armatury w najlepszym gatunku**

zawsze na składzie.

ALOJZY HÜBNER LWÓW...

••• RYNEK 38.

poleca dla gorzelń, rafineryj i t. p.

Cement, Gips, Wapno hydrauliczne, Oliwy do maszyn, Oliwę do palenia, Pasy do maszyn skórzane i gumowe, Gurty do maszyn zwykłe i napuszczane, Rzemyki do szycia pasów, Sruby i nity do pasów, Wiaderka do ognia lakierowane i składane, Weże konopne zwykłe i gumowane, Weże gumowe, Weże spiralne, Holendry mosiężne, Płyty gumowe, Płyty asbestowe, Sznury gumowe i asbestowe, Pakunki łożowe i federweisowe, Kule gumowe do wentylów, Szkła do kotłów, Pierścienie gumowe, Glazura do chłodników, Baryszówki, Szklaneczki próbne do browarów. Linwy konopne i druciane cynkowe, Rury ołowiane, Rury cynowe, Plomby i drut ołowiany, Latarnie gospodarskie na oliwę i naftę, Knoty, Oliwiarki do maszyn blaszane i szklane, Przyrząd kauczukowy dla bydła, Przyrząd do pompowania powietrza u bydła, Trokary, Seregi cynowe i gumowe dla bydła, Nożyce do strzyżenia bydła i owiec, Sól kamienna, Farby olejne i terowe na dachy, Carbolineum Avenariusi Exsiccator, Ter drzewny i gazowy, Antimerulion, środek przeciw grzybowi. Tektura na dachy, Smołowiec, Pędzle, Pyrolinę itp.

GORZELNIK

Organ poświęcony polskiemu przemysłowi gorzelniczemu.

Cena prenumeraty: w Austro-Węgrzech: Rocznie 12 kor., półrocznie 6 kor. kwartał. 3 K. — **w Rosji:** rocznie 4 rs., półrocznie 2 rs. — **w Niemczech:** rocznie 8 mk., półrocznie 4 mk.

Cena ogłoszeń: jednoraz. Cała str. 20 K., $\frac{1}{2}$ str. 10 K., $\frac{1}{4}$ strony 6 K., $\frac{1}{8}$ strony 4 K. $\frac{1}{16}$ strony 3 K. Przy powtarzaniu anonsów stosowny opust. **Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.**

Wydawca: Polskie Towarzystwo gorzelnicze. — Redaktor odpowiedzialny: Gierasieński Feliks, ul. Miłkowskiego 1. 2.

Protokół

z posiedzenia Walnego Zgromadzenia „Polskiego Towarzystwa Gorzelniczego“

odbytego we Lwowie w dniach 29. i 30. czerwca 1903.

(Dokończenie).

Na wniosek pp. Staniszewskiego, Woynarowskiego, Pohlera i innych, Walne Zgromadzenie dziękuje przewodniczącemu wyrazami uznania za jego tak gorliwą, doniosłą i skuteczną pracę dla dobra Towarzystwa i tem samem udziela Wydziałowi absolutorium z jego czynności.

Po tej uchwale, zabierają głos pp. Sie dlecki, Staniszewski i inni, wyrażając zdanie, iż byłoby odpowiedniejszym, aby cała agenda „pośrednictwa“ ze strony Towarzystwa spoczywała wyłącznie tylko w rękach przewodniczącego. Jednakowoż ze względu, że takie zachody połączone bywają nieraz ze znacznymi i bezowocnymi kosztami, wnoszą, aby tytułem zwrotu tych kosztów wolno było przewodniczącemu pobierać od „poleconych“ na posady aż do 5% od utrzymania, z których to opłat nie ma obowiązku żadnych rachunków Towarzystwu składać.

Po przemówieniu przewodniczącego, że nie usuwa się od tego koleżeńkiego, chociaż niewdzięcznego obowiązku, o ile by tylko przytem nie musiał grać roli filantropa, Walne Zgromadzenie uchwala powyższy wniosek.

Ponieważ z innymi wnioskami więcej nikt się nie zgłosił, przeto przystąpiono do dalszego punktu.

Ad 5. Do komisji rewizyjnej wybrani zostali większością głosów:

pp. Franciszek Latawiec
„ Tomasz Małecki
„ Piotr Hrycak.

Komisji tej oddał skarbnik p. Jan Stańczykiewicz natychmiast księgi kasowe do sprawdzenia.

Ad 6. Skarbnik odczytał sprawozdanie kasowe za rok 1902/3, z którego się okazało, że przychodu było 2889 K 25 h., a rozchodu 2124 K 75 h. — zatem obecny stan kasy wynosi 764 K 50 h. Ten pomyslny wynik zaciemnił on i przewodniczący zapowiedzeniem, że na tym stanie kasy, ciężą rozmaite, już przewidziane i to poważniejsze wydatki.

Po zeszkontowaniu rachunków i udzieleniu Wydziałowi absolutorium za złożone rachunki, wyłoniły się ze strony p. Latawca i p. Małeckiego następujące interpelacje:

P. Latawiec podnosi, że nie ma allegatów do pozycji rachunkowych, zaś p. Małecki, że członkowie Wydziału nie powinni sobie zaliczać kosztów podróży na Zjazdy.

Na interpelację p. Latawca odpowiedział przewodniczący, iż na każdą pozycję rachunkową są odnośne poszczególne rachunki pokwitowania, widymowane przez przewodniczącego — które każda gorliwa komisja rewizyjna, może każdego czasu u skarbnika sprawdzać — a że skarbnik ich ze sobą nie przywiózł, to dla tego, iż nigdy tego dotąd nie żądano.

Skarbnik natomiast oświadczył, iż gdy się o to rozchodzi, to będzie i kwity przywoził na Zjazdy — byleby tylko w końcu

nie zażądano, aby wszystkie akta ze sobą wozili.

Walne Zgromadzenie przy udzieleniu votum zaufania skarbnikowi, położyło koniec tej interpelacji.

Na drugą interpelację p. Małeckiego odpowiedział przeważnie p. Jaworski, wyjaśniając, że między uczestnictwem członków Wydziału na Zjazdach, a członków nie należących do Wydziału, zachodzi bardzo poważna różnica -- gdyż ci pierwsi jako kierownicy sprawami Towarzystwa muszą z tytułu swego obowiązku na takich Zjazdach bywać, podczas gdy inni członkowie jadą z własnej woli i chęci, a najczęściej dla załatwienia swych interesów. Dowodem tego, iż na 140 i kilku dotychczasowych członków, przybyło na ten Zjazd tylko około 50, z których jednakowoż przy największym komplecie zaledwie 30-tu i kilku w tej sali naliczyć można, bo kładąc swój interes osobisty ponad interes Towarzystwa, ciągle się zmieniają.

Wydatki administracyjne przewidziała komisya statutowa i są one przyznane Wydziałowi w §. 33 naszego statutu.

Do tych wywodów przyłączyli się i inni członkowie a Walne Zgromadzenie uchyliło tę interpelację, jako bezpodstawną.

Ad 7. Pan Gierasieński przygotował obszerny i zajmujący odczyt pod tytułem „Pożądana reforma“. Odczyt ten, jako omawiający dokładnie i bezstronnie stosunki przemysłu gorzelnianego, zajął słuchaczy tak dalece, iż prelegenta nagrodzono uczynnymi oklaskami i wyrażono życzenie, aby ten odczyt nietylko w „Gorzelniku“, ale także i w innem poczytniejszem piśmie był wydrukowany.

Ad 8. Przy tym punkcie podniósł p. Pohler, którego inni członkowie poparli -- iż ze względu, że wybór Wydziału był w zeszłym roku dokonany podług starych statutów -- które teraz nie są obowiązujące -- wnosi, aby formalności zadosyć uczynić o przeprowadzenie nowego wyboru przewodniczącego, jakoteż członków Wydziału i komisji, a to po myśli nowego statutu.

Wobec tego wniosku zgłasza p. Jaworski imieniem Wydziału ustąpienie tegoż z urzędowania.

Po żywej polemice „pro et contra“ między członkami, Walne Zgromadzenie uchwala większością głosów wybór nowego Wydziału i jednocześnie wybiera przez akklamacyę przewodniczącym pana Antoniego Jenika.

Przewodniczący przyjmuje ten wybór, dziękując Zgromadzonym za zaufanie i zarządza głosowanie kartkami dla wyboru 2 członków Wydziału i 2 zastępców.

Wybrani zostali na 30-tu głosujących:

Członkowie Wydziału:

p. Bolesław Jaworski, 28 głosami
„ Tytus Siedlecki 25 „

Zastępcy:

p. Dominik Stańczykiewicz 19 głosami
„ Leon Moszczyński 16 „

Do komisji statutowej i orzekającej wybrani zostali większością głosów pp. Kazimierz Hordyński, Leon Moszczyński i Jan Stańczykiewicz.

Skarbnikiem Towarzystwa wybrany został przez akklamacyę p. Jan Stańczykiewicz.

Ad. 9. Miejsce dla przyszłego Zjazdu uchwalono Lwów, pozostawiają Wydziałowi oznaczenie czasu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego przewodniczący podziękował uczestnikom za ich przybycie na Zjazd, oraz za gorliwe interesowanie się sprawami Towarzystwa, jako też za poważne i taktowne branie udziału w naradach, a wzywając ich do zgody, jedności i do wspólnej pracy dla dobra Towarzystwa, pożegnał Zgromadzonych życzeniem szczęścia i dobrego powodzenia w następnej kampanii, kończąc słowami: Do miłego widzenia na następnym Zjeździe, ogłosił posiedzenie jako ukończone i zamknięte.

Wydział Polskiego Towarzystwa gorzelniczego.

Jan Stańczykiewicz
sekretarz.

Antoni Jenik.
przewodniczący.

Międzynarodowa wystawa przemysłowa

dla zużytkowania spirytusu i wyrobów fermentacyjnych w Wiedniu w r. 1904.

Uchwałą Rady Nadzorczej w lipcu b. r. zapadłej, został dotychczasowy termin otwarcia „Międzynarodowej Wystawy przemysłowej w Wiedniu” zmieniony i na dzień 16. kwietnia 1904 r. naznaczony z terminem zgłaszania przedmiotów na Wystawę najpóźniej do 30. września 1903 r.

Wystawa trwać będzie przez sześć tygodni, t. j. do końca maja 1904 r.

Dla łatwiejszego zorientowania się i przypomnienia Szan. Kolegom o tej Wystawie, podaję tu wyciąg z najnowszych postanowień Rady Nadzorczej i Komisji zawiadowczej, a mianowicie:

I. Wykaz gałęzi przemysłowych. dotyczących Wystawy.

1. Producenci ziemniaków, zboża i chmielu, jakoteż fabrykanci, którzy maszyny i przyrządy rolnicze do uprawy czyższczenia, sortowania i suszenia powyższych płodów rolnych dostarczają, ekstrakty chmielowe, sład, fabrykaty słodowe, w końcu i rolnicze urządzenia laboratoryjne, środki naukowe i t. p.

2. Fabrykanci maszyn, którzy całe urządzenia albo tylko pojedyncze aparaty lub przyrządy dla browarów, słodowni, gorzeln, fabryk drożdży, krochmalarni i t. p. sporządzają. Podane być mogą także modele, plany i szkice pojedynczych aparatów albo całego urządzenia, wreszcie środki bezpieczeństwa dla robotników w fabrykach przemysłowych.

3. Browary, gorzelnie, fabryki likierów, producenci soków owocowych i t. p., fabryki drożdży, krochmalu i octu - o ile wyrabiają ocet za pomocą fermentacji.

4. Fabryki, których wyroby mają zastosowanie dla technicznego zużytkowania

spirytusu, t. j. do gotowania, ogrzewania lub oświetlania, jak n. p. dla żelazek do prasowania, lamp żarowych, motorów, lokomobil i t. p.

5. Fabrykanci wszelkiego rodzaju automobilów, bez względu na środki do ich ruchu służące — więc motory benzynowe, parowe i elektryczne.

6. Przemysłowcy i fabrykanci, którzy swoje wyroby za pomocą spirytusu sporządzają, jak: lakiery, politory, perfumy i t. p., oraz wszelkie chemiczne fabryki, o ile w celach przeróbek spirytusu używają.

7. Naukowe stacye doświadczalne i szkoły dla techniki fermentacyjnej, mogą przedstawić plany i sprawozdania, tudzież fabryki dla chemicznych i fizykalnych aparatów, które znachodzą zastosowanie w laboratorjach technicznych, jako też anatomiczne preparaty spirytusowe i inne naukowe.

8. Fabryki naczyń piwnicznych, aparatów do ściągania płynów, konwi na spirytus, naczyń do picia, i t. p. Fabryki beczek, rafinerye smoły, wyrób flaszek, jako też i zamknięć do nich, wyroby do automobilów, jak obręcze gumowe, latarnie i t. p.

9. Fabrykanci transmisyi pomp, elevatorów, wozów i t. p., które w tej gałęzi przemysłu mogą znaleźć zastosowanie.

10. Czasopisma i książki o przemyśle fermentacyjnym i o zastosowaniu spirytusu.

II. Postanowienia dla Wystawców.

(Wyciąg).

§. 7. Oznajmienie do wystawy.

Oznajmienie należy uskutecznić za pomocą jednostronnego blankietu oznajmień, w którym trzeba wymienić wszystkie przedmioty i podać potrzebną dla nich przestrzeń na podłodze lub ścianie.

Oznajmienie obowiązuje zgłaszającego do obesłania wystawy na zamówione miejsce. Jeżeli w przeciągu 8 dni po otwarciu wystawy zamówione miejsce nie zostanie zajęte, zamawiający opłaca karę po 20 koron za każdy metr kwadratowy.

Oznajmienia należy wnosić najdalej do 30. września 1903. Później wniesione oznajmienia nie będą uwzględnione.

§. 8. Przedmioty Wystawy.

Następujące przedmioty zostaną przede wszystkim uwzględnione:

1. Maszyny i aparaty dla uprawy i konserwowania ziemniaków, jęczmienia, chmielu i innych produktów, które w przemyśle fermentacyjnym znajdują zastosowanie.

2. Maszyny i aparaty dla słodowni, browarów, gorzelń, fabryk drożdży, krochmalu, fermentowanego octu i t. p.

3. Wyroby przemysłu fermentacyjnego, jak: piwo, spirytualia, bezalkoholowe napoje, drożdże prasowane, krochmal, ocet fermentowany i t. p.

4. Maszyny i aparaty dla zastosowania spirytusu do technicznych celów, jak:

a) Motory i lokomobile spirytusowe, jakoteż poruszane niemi rolnicze i przemysłowe maszyny;

b) Przystawki do jazdy za pomocą spirytusu, a oprócz tego samochody wszelkiego rodzaju;

c) Spirytusowe aparaty do ogrzewania i gotowania;

d) Przystawki do wytwarzania światła za pomocą spirytusu;

e) Aparaty spirytusowe dla wszelakich innych technicznych celów.

5. Zastosowanie denaturowanego spirytusu dla celów wojskowych.

6. Wytwory wszelkiego rodzaju, które za pomocą spirytusu sporządzane bywają, jak n. p. lakiery, pokosty, perfumy, środki lecznicze, mydła przezroczyste, spirytus stały i t. p.

7. Urządzenia laboratoryjne i naukowe aparaty dla przemysłu fermentacyjnego, jakoteż miernicze i kontrolne aparaty.

8. Urządzenia budynków i wewnętrznych ubikacyj dla przedstawienia używania spirytusu w aparatach, służących dla oświetlania, ogrzewania i higieny.

9. Wyroby przemysłowe, które dla wyż wymienionych wytworów znajdują swe zastosowanie, jak narzędzia piwniczne. beczki, flaki i t. p.

Zwracając uwagę Szan. Kolegów na bardzo bliski termin do wnoszenia wykazów przedmiotów na Wystawę proszę się mających, nadmieniam, że na podstawie tych wykazów, jakie do mnie ze strony Szan. Panów nadejdą, sporządzą zbiorowe oznajmienie dla uzyskania osobnego miejsca dla naszego Towarzystwa; a od Pannów zależęć będzie godne przedstawienie naszego przemysłu krajowego, na tej światowej Wystawie, przez przygotowanie jak najwięcej okazów — do czego wszystkich chętnych postępowych pracowników w naszym zawodzie, jak najgoręcej zachęcam, prosząc o wzięcie licznego udziału w przygotowaniu i zgłoszeniu okazów wystawowych. W końcu przypominając jeszcze raz krótkość czasu, proszę o szybką, stanowczą decyzję i niezwłecanie ze zgłoszeniami z uwagi, że i ja muszę mieć przed upływem ostatecznego terminu odpowiedni czas do przygotowania i odesłania zbiorowego zestawienia.

Obecnie rozchodzi się tylko o zgłoszenia udziału, zaś cała jesień i zima aż do kwietnia p. r. pozostaje Panom do należytego przygotowania zgłoszonych okazów.

A. Jenik.

Zjazd delegatów okręgowych.

W dniu 23. sierpnia b. r. odbył się Zjazd Delegatów okręgowych Polsk. Tow. Gorzelniczego w hotelu centralnym we Lwowie z programem ułożenia jednolitego regulaminu dla Zjazdów okręgowych na podstawie §§. 26, 28 i 29 statutu Towarzystwa.

Na Galicyę mianował Wydział Towarzystwa 10 Delegatów, w skład których wchodzi Panowie:

1. *Kaczkowski Władysław*, w Balicach pod Krakowem na okręgi skarbowe: *Kraków, Wadowice i Nowy Sącz*.

2. *Stańczykiewicz Jan*, w Chorzelowie. na okr. sk. *Tarnów i Rzeszów*.

3. *Witowiak Antoni*, w Jurowcach p. Sanok, na okr. sk. *Sanok i Sambor*.

4. *Bilicz Albin* w Żurawiczkach p. Przeworsk, na okr. sk. *Jarosław i Przemyśl*.

5. *Chmura Franciszek*, w Strzałkach p. Bóbrka, na okr. sk. *Lwów*.

6. *Jaworski Bolesław*, w Poturzycy p. Sokal, na okr. sk. *Zółkiew*.

7. *Moszczyński Leon Jan*, w Kołodziejówce p. Skałat, na okr. sk. *Brody i Tarnopol*.

8. *Huss Franciszek*, w Sosnowie p. loco, na okr. sk. *Brzeżany*.

9. *Jenik Antoni*, w Bołszowcach, na okr. sk. *Stanisławów i Kołomyja*.

10. *Stańczykiewicz Dominik*, w Łuce małej, p. loco na okr. sk. *Czortków*.

Na zjazd przybyli oprócz delegatów pp. Jan Domański i Feliks Gierasieński, redaktor *Gorzelnika*.

Po zagajeniu powitalnym Zjazdu przez przewodniczącego naszego Towarzystwa i wezwaniu delegatów do energicznego wyrażenia usiłowań w pracy rozwojowej Towarzystwa i gorzelnictwa polskiego w naszym kraju, p. Jenik wniósł następujące postulaty do regulaminu zjazdów okręgowych:

1. Stósownie do przepisów statutu, delegaci okręgowi zwołują każdy w swoim rejonie, Zjazd okręgowy w porozumieniu się z Wydziałem Towarzystwa, a to przynajmniej raz w roku, mianowicie w celu odbywania odczytów, przeprowadzania dyskusji fachowych i w ogóle rozpatrywania kwestyj dotyczących tak stanu gorzelników, jak i interesów Towarzystwa.

2. Uchwały Zjazdu zapadają zwykłą większością głosów, nie mają one jednak mocy obowiązującej dla Towarzystwa, lecz winny być przez Wydział Towarzystwa na najbliższym Walnem Zgromadzeniu przedłożone, jako wnioski do dyskusji decyzji.

3. Delegat wraz z sekretarzem Zjazdu sporządzają sprawozdanie i odsyłają je przewodniczącemu Towarzystwa do dalszego załatwienia i do umieszczenia w „*Gorzelniku*“, a względnie do zebrania wniosków i uchwał, które mają być na Walnem Zgromadzeniu przez wnioskodawców przedstawione.

4. Moralnym obowiązkiem delegata jest staranie się o przysporzenie członków Towarzystwu, a mianowicie: godnych poleceń gorzelników, na zwyczajnych członków,

a osoby w §. 6 statutu wymienione, starać się uprosić na członków uczestników Towarzystwa.

Wydział Tow. wydawać będzie delegatom potrzebną ilość drukowanych zaproszeń tak dla Zjazdów, jako też i dla członków uczestników.

5. Na Zjazdy mają być zapraszani nie tylko sami członkowie Towarzystwa i osoby w §. 6 statutu wymienione z dotyczącego okręgu, ale także i nieczłonkowie z tego, iub innego okręgu, o ile delegat dobór tychże za stósowny uważać będzie.

6. Delegaci spełniają te czynności w swoim okręgu bezpłatnie, gdyby Wydział delegował którego z nich do wzięcia udziału w innym okręgu, natenczas mogą zażądać od Towarzystwa zwrotu kosztów podróży.

Po wyczerpującej dyskusji i omówieniu przez delegatów szczegółowych okoliczności i sposobu jednolitego postępowania przy rozsyłaniu zaproszeń na zjazdy okręgowe—obecni jednogłośnie zgodzili się i przyjęli wniesione przez p. Jenika punkty zasadnicze regulaminu dla zjazdów okręgowych.

Następnie przewodniczący p. Jenik miał odczyt informacyjny, dotyczący obelśnienia międzynarodowej wystawy przemysłowej dla zużytkowania spirytusu i wyrobów fermentacyjnych, jaka odbędzie się w Wiedniu, w czasie od 16. kwietnia do końca maja 1904 r. (Odczyt ten zamieszczamy w dzisiejszym numerze p. r.). Odczyt przeplatany był szczegółowymi objaśnieniami prelegenta i uwagami silnie zainteresowanych słuchaczy. W końcu wezwał przewodniczący gorącymi słowami delegatów do rozwinięcia jak najenergiczniejszej agitacji po okręgach, ich pieczy powierzonych — w celu zachęcenia gorzelników, fabrykantów i właścicieli ziemskich do jak najliczniejszego obelśnienia tej wystawy, aby Towarzystwo nasze w tym międzynarodowym popisie możliwie jak najlepiej mogłoby być reprezentowane. Termin do nadsyłania zgłoszeń jest nader krótki, gdyż z dniem 30. września 1903 r. upływa — zatem czas nagli do szybkiej decyzji i czynu.

Nareszcie po licznych rozmowach i debatach na temat rozwoju naszego Towa

rzystwa i gorzelnictwa polskiego, w których ożywiony udział brali wszyscy obecni zamknął przewodniczący posiedzenie zjazdu delegatów okręgowych o godzinie 6. wieczorem, żegnając ich życzeniami powodzenia w ich pracy dla dobra instytucji naszej — żywiąc nadzieję, że na przyszłe Walne Zgromadzenie przybędą obładowani dobozem doniosłych dla naszej sprawy wniosków i postulatów. — Przy tej sposobności redaktor „Gorzelnika“ odwołał się do pp. delegatów z gorącą prośbą o rozwinięcie usiłowań dla poparcia i rozbudzenia pomiędzy gorzelnikami ciągłego i skutecznego współpracownictwa w naszym organie, na co otrzymał od Nich solenne przyrzeczenie.

Pomiędzy uczestnikami zjazdu panował nastrój poważny i ściśle rzeczowy; możemy więc być pewni, że pp. delegaci dołożą usilnych starań do posunięcia naszej żywotnej sprawy naprzód do rozwoju i postępu, za którym musimy pospieszać i to raźniejszym krokiem — z obawy, aby nas zbyt daleko poza sobą nie pozostawił.

Szczęście Boże rzetelnym usiłowaniami i pracy!

„Wady organiczne“ kotłów parowych i usunięcie tychże.

Przyłączając się do zdania wypowiedzianego przez p. St. Trznadla w Nrze 15. „Gorzelnika“, że podniesienia rentowności naszych gorzelnii przede wszystkim w oszczędności na paliwie szukać należy, dodać muszę, iż tak kocioł walcowy jak i każdy inny rodzaj kotła parowego, jeśli nie odpowiada miejscowym warunkom wody, lub też posiada własną „wadę organiczną“ — zawsze jest próżnym zjadaczem opału.

Konstruktor kotła ma przede wszystkim na oku wyzyskanie powierzchni ogrzewalnej, czyli jak najskuteczniejsze doprowadzenie ciepła do blach kotłowych, zaś sprawę komunikacji ścian kotła z wodą w nim zawartą — stale prawie pomija, stąd wynikają te główne „wady organiczne“ kotłów parowych. Sprawdzono bowiem, że

każdy system kotła posiada nierównomierne ogrzewające się blachy, a zdarzają się nieraz miejsca, których temperatura nie przewyższa wiele temperatury wody zasilającej, jakkolwiek inne partye kotła znajdują się w stanie wrzenia. Powodem tych wad bywa zazwyczaj zastój wody w danym miejscu, a skutki takiego zastoju są fatalne; woda znajdująca się w spokoju przeszkadza parowaniu, a nadto sprowadza gęste osady, które nie tylko grożą niebezpieczeństwem kotłowi, lecz nadto wyrządzają właścicielowi kotła bardzo znaczną a nieustanną szkodę. Wymiana bowiem ciepła między żelazem a kamieniem kotłowym ma się jak 37:1, czyli, iż kamień grubości $\frac{1}{37}$ cala przeciwstawia ciepłu opór równy płycie z kutego żelaza grubości 1 cala! Według sprawdzonych pomiarów wynika, że

	wzrasta ilość spalon. węgla o	
przy kam. kotł. $\frac{1}{8}$ cala		28%
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „		60%
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „		150%

Niezbyt dawno zaczęto badać zjawiska zachodzące wewnątrz kotła parowego i dlatego nie od razu uznano zasadę, iż woda w kotle winna ulegać ustawicznemu krążeniu, które jedynie skutecznie zapobiedz może tym przykrym skutkiem wynikającym z zastoju. Na tej zasadzie zbudował p. Robert Knappik z Dąbrowy Górniczej swój „cyrkulator“, który w rozmaitych odmianach daje się zastosować do każdego systemu kotła parowego, a ponieważ jest przyrządem prostym, znalazł przeto odrazu szerokie rozpowszechnienie w bardzo wielu instalacjach parowych.

Aparat pomysłu p. Knappika ustawia się wewnątrz kotła w ciągu 12 do 24 godzin, ustrój jego nie wymaga żadnej obsługi ani dozoru i nie psuje się nigdy.

Do właściwego zaprojektowania cyrkulatora potrzebne są następujące dane, które każda gorzelnia posiada, mianowicie:

1. Poszczególne wielkości kotłów wyrażona w m² powierzchni ogrzewalnej?
2. Jaki formuje się osad: miękki szlam, czy twardy kamień, oraz ile milimetrów?
3. Jak często bywają kotły czyszczone (opłukiwane)?
4. Rysunek lub szkic odręczny z głównymi

wymiarami i rozmieszczeniem włączów, kranu spustowego, rury zasilającej i najniższego wodostanu.

Cyrkulator sprowadza korzyści tak znaczne, iż koszt ustawienia amortyzuje się w ciągu niespełna jednej kampanii,

Inż. St. Z.

Korespondencye.

W odpowiedzi na artykuł „Lekceważące postępowanie pewnych firm fabrycznych“ otrzymaliśmy od jednej z najstarszych i najpoważniejszych firm krajowych następujące wyjaśnienie, które w całości jak najchętniej pomieszczamy. Czynimy to tem ochotniej, że wyjaśnienie zawiera kilka uzasadnionych uwag, które mogą i powinny, wynikłe nieporozumienia wytłómaczyć i obopólnie wyrównać. Z naszej strony oświadczamy, że zamieszczając wspomniany artykuł właśnie mieliśmy zamiar spowodować pojawienie się takiego dla obydwu stron korzystnego wyjaśnienia, które niewątpliwie przyczyni się do trwalszego zbliżenia się i zawiązania ściślejszych stosunków. Przekonani jesteśmy, iż firmy krajowe, zwłaszcza tej miare i znaczenia — potrafią pod względem jakości wyrobu wszelką konkurencyę wytrzymać i dlatego pragnęlibyśmy, aby pomiędzy niemi a zamawiającymi — czy to urzędniami nowe, czy jakiegokolwiek rekonstrukcyę — panowała ścisła harmonia i wzajemna wyrozumiałość, a nie sprzeczki, niechęć lub odwet.

Kraków, d. 24. lipca 1903.

Dnia 20. b. m. otrzymała firma „L. Zieleniewski“ list od p. Cholewińskiego, kierownika gorzelnii w Krzyżu pod Tarnowem z żądaniem reparacyi części maszyn gorzelnianych. W odpowiedzi na jego pismo zwróciłem mu uwagę, że naprawy wykonywane przez fabrykę inną, niż ta, z której pochodziły nowe maszyny, z konieczności wypadają drożej i są przyczyną prawie nieuchronnych skarg i narzekań na „przemysł krajowy“ „polskie fabryki“ itp.

P. Cholewiński tą odpowiedzią, napisaną bardzo uprzejmie i wyjaśniającą obszernie przyczyny, dla których fabryki niechętnie podejmują reperacye wyrobów obcych, czuł się widocznie dotkniętym — cofnął obstalunek w tonie ironicznym, i nadesłał fabryce — zapewne w rodzaju groźby — artykuł z „Gorzelnika“ (Nr. 14) pod napisem „lekceważące postępowanie firm fabrycznych“.

Artykuł ten uszedł dotychczas mojej baczności, rad jestem, że mi na niego zwrócono uwagę, a że ufam w dobrą wiarę i wolę redakcyi „Gorzelnika“, udaje się więc do niej w przekonaniu, że nie odmówi w imię bezstronności głosu w swych łamach — mnie, który reprezentuję w tym wypadku stronę zaczepioną, t. j. zakłady fabryczne krajowe.

Redakcyja „Gorzelnika“ pisze: „dochodzą nas skargi, że niektóre firmy krajowe nie chcą przyjmować mniejszych zamówień rekonstrukcyjnych, zamówionych według wymiarów i potrzeby stosunków lokalnych lecz wprost narzucają swoje widzi mi się i wymiary konstrukcyi — widocznie ich zakłady fabryczne nie potrafią wykroczyć po za szablon zwykły i nie są zdolne do zastosowania się do wymagań i potrzeb zamawiających“.

Otóż przedewszystkiem wyjaśnić należy, że firmy fabryczne krajowe (a i zagraniczne), mają bardzo uzasadnione motywa do postępowania, które nie jest „niechęcią do roboty naprawek“, a tem mniej „lekceważeniem“.

Fabryki chcą i muszą zarabiać, aby istnieć, jakże więc mogłyby możliwość pracy i zarobku „lekceważyć“!

Podejmowanie się naprawek wyrobów obcych jest dla każdej fabryki połączone z wielkim kosztem, (abnormalne rysunki i modele), którego strona ponosić się zwykle wzbrania. Jest to jeden powód strat dla fabryki, a źródło niezadowolenia i wyrzekań dla strony.

Drugi powód, niemniej ważny, leży w tem, że przy t. zw. rekonstrukcyach, strona zamawiająca zwykła dawać szczegółowe dyspozycye, najczęściej dążące wyłącznie do tego, aby naprawa mało kosztowała, bez względu na trwałość i umiejęt-

tne (ze stanowiska teoryi i nauki) wykonanie tejże. Skutek tych dyspozycyi jest zawsze jeden, według blisko 100 letniego doświadczenia firmy, którą prowadzę. Oto, albo strona nie chce usłuchać naszych rad i wskazówek i obstalunek cofa, albo też my ustępujemy, wykonywując według dyspozycyi. Naprawa okazuje się 99 razy na 100 wadliwą, a wtedy strona ma tysiączne pretensye do fabryki. Na poparcie powyższego, mogę służyć wielu konkretnymi przykładami — ostatnie — doprawdy typowe — zdarzyły się w ubiegłych tygodniach.

Niewątpliwie ogół kierowników gorzelń w Galicyi, jest w swoim fachu bardzo wykształcony i umiejętny, lecz należy pamiętać, że biura fabryk są kierowane nie przez dyletantów, którzy dopiero z praktyki, przy sposobności naprawek — uczą się urządzania gorzelni i poznają konstrukcye gorzelnianych maszyn. Dlatego to nie może być mowy o „widzimisię“ przy naprawach gorzelń przez akademicko wykształconych inżynierów. Używać maszyn może z najlepszą umiejętnością i rezultatem tylko fachowy gorzelnik, lecz konstruować te maszyny jest polem pracy inżyniera.

Co do zarzutu, że fabryki, które z trudnością przyjmują naprawy obcych wyrobów, „nie potrafią za szablon wykroczyć i nie są zdolne zastosować się do potrzeb zamawiających“, to możnaby na ten temat wiele napisać. Ograniczamy się na twierdzeniu, że wyrób „fabryczny“, aby był tani i dobry, musi być oparty na „szablonie“. Tylko, że ten wyraz — użyty w artykule „Gorzelnika“ w tonie pogardliwym, ma tu znaczenie pewnej — w danej fabryce troskliwie obmyślanej, przez nią za najodpowiedniejszą celowi uznanej — normy. Dlatego to właśnie każda fabryka swoje wyroby łatwo i tanio — obce drogo i z wielu trudnościami dla siebie naprawia. Ta tedy norma, czyli ten „szablon“ da się przy konstrukcyi nowego urządzenia zastosować do wszelkich potrzeb miejscowych i najdalej idących wymagań zamawiającego, lecz przy naprawach obcych maszyn, przychodzi to stosowanie się z wielką trudnością, a zwłaszcza bardzo kosztownie.

Dlatego leży bezwarunkowo w interesie zamawiającego dawać reperacye tej fabryce, która nową rzecz wykonała. Polecać to postępowanie jest rzeczą słuszną i obustronnie korzystną — nie ma w tem ani trochę niechęci lub lekceważenia.

Inna rzecz jednak nasuwa się mimowolnie pod pióro. Czemu to krajowe fabryki mają być przez Panów gorzelników używane jedynie do napraw i rekonstrukcyi?

Ja osobiście zawsze stałem i stoję na tem stanowisku, że w sprawach ekonomicznych i gospodarczo-społecznych, nie patryotyzm, nie chęć „popierania“, lecz uczciwy interes rozstrzygać powinien. Naprawki obcych wyrobów sprowadzają fabrykom materialne straty i stokroć przykrzejsze straty na ciężko zarobionej opinii. Dlatego fabryka, którą kieruję, przyjmuje je z zastrzeżeniami — natomiast wyroby własne reperuje chętnie i szybko. Dajcie Panowie zatem nowe urządzenia wykonać w kraju, a mieć będziecie na zawołanie wszelkie naprawy, wygodnie, szybko i tanio.

Przewiduję jedno pytanie — czy fabryki nasze umieją wykonać całe urządzenie gorzelni? Na to odpowiedź chyba dość wymowna leży w tem, że galicyjskie wyroby maszynowe wytrzymują ścisłą konkurencyę ogólnopanstwową przy wszystkich dostawach rządowych.

Fabryka za dobry wyrób ręczy swoim majątkiem i swoją opinią — wolno stronie złego wyrobu nie przyjąć, nie zapłacić — zamawiający w kraju nie ryzykuje nic, a zyskuje wiele.

O korzyściach materialnych już wspomniałem — dodaję, że prócz tychże zyskuje ten, komu na tem zależy, przeświadczenie, że spełnił obowiązek obywatelski. Trzeba mieć tylko dobrą wolę, aby w tym kierunku zaświecić przykładem. Tej dobrej woli spodziewam się niechybnie po osobie WP. i nie wątpię, iż w swoim organie słuszne te uwagi pomieścić zechce.

Łączę wyrazy wysokiego poważania i kreślę się

Edmund Zieleniewski, m. p.
inżynier cywilny.

Pytania.

1. Czy napuszczenie nowych do kadzi fermentacyjnych (sosnowych) wewnątrz czystym pokostem przyczyni się do ich konserwacji i czy nie będzie to ujemnie oddziaływać na ferment?

2. Jaki jest najpraktyczniejszy środek konserwujący drzewiane kadzie fermentacyjne?

3. Kto zna ruszta firmy: Adolf Rudnicki „Hartstahlguss-Polygon-Roststäbe, mit dem Schmied“ Berlin, S. O., raczy takowe opisać w „Gorzelniku“, mianowicie jakie posiadają zalety i czy są w ogóle polecenia godne?

4. Ile stopni hekt. otrzymuje się właściwie z 100 kg. jęczmienia, używanego w gorzelnii w postaci siodu do zacieru i drożdży?

5. Proszę o szczegółowe opisanie zacierania żyta — osobno o sposób zacierania jęczmienia?

6. Kto spalał w gorzelnii 4 hl. mniej niż 6 ctn. m. węgla (bez dodatku drzewa), raczy opisać w „Gorzelniku“:

- a) dlaczego tak mało spalał,
- b) jakiego gatunku węgla używał i z której kopalni, tudzież po jakiej cenie loco,
- c) jaki posiada system kotła parowego i rusztów, wreszcie
- d) nakreślić zechce krótki przebieg manipulacjiiennej.

7. Jaki jest najracjonalniejszy i najskuteczniejszy sposób przemówienia do wielu prenumeratorów, aby nie zalegali z prenumeratą, nietylko za bieżące, ale jeszcze i za pierwsze półrocze? — (R).

8. Czy nienadsyłanie odpowiedzi na stawiane pytania oznaczać ma dobrą wolę i życzliwość dla wspólnej nam sprawy? (R).

Sprawa denaturowanego spirytusu.

Czytamy w Dwutygodniku c. k. Straży skarbowej Nr. 16:

Kwestyą uwolnienia spirytusu denaturowanego od podatku, zajmuje się obecnie cała prasa europejska.

We Francji, gdzie w ciągu ostatniego dziesięciolecia spożycie spirytusu denaturowanego wprawdzie się podwoiło, lecz w ogólności jeszcze niewielkie, ministerstwo

rolnictwa zainteresowało się niezwykłym wzrostem spożycia w Niemczech i pod wpływem wznoszącej coraz bardziej we Francji nadprodukcji spirytusu, posłało swojego specjalnego delegata do Niemiec w celu dokładnego zbadania tej sprawy. Główny delegat francuskiego ministerstwa rolnictwa p. Siderski, napisał sprawozdanie ze swych badań, które niedawno wyszło z druku. Sprawozdanie to, nader obszerne, daje szczegółową charakterystykę obecnego stanu tej sprawy w Niemczech, podkreślając jej olbrzymi wzrost w ostatnich latach.

Obecnie rząd francuski wydał cały szereg zarządzeń, których następstwem będzie niewątpliwie znaczny wzrost spożycia spirytusu denaturowanego we Francji.

Największy pod tym względem wpływ będzie miało nowe prawo, wprowadzone w r. z., na mocy którego rząd wypłaca za każdą 100 litrów czystego alkoholu, które będą użyte dla oświetlenia lub ogrzewania, premię w wysokości 9 franków.

Przytoczymy uchwałę, jaką powziął w r. 1900 międzynarodowy kongres rolniczy w Paryżu, złożony z najwybitniejszych rolników, teoretyków i praktyków, oraz ekonomistów.

Wobec ogromnego interesu, jaki wszystkie kraje rolnicze mają w tem, aby znaleźć nowy zbyt alkoholu dla różnych celów technicznych, dla oświetlenia i ogrzewania pożądanem jest:

1. Aby we wszystkich tych krajach alkohol, używany dla produktów farmaceutycznych i chemicznych, był uwolniony od wszelkiej akcyzy i ceł, jak i wszystkie inne, używane w tym przypadku produkty, nawet jeżeli przy bezpośrednim spożyciu podlegają akcyzie.

2. Aby spirytus denaturowany, używany do oświetlenia i do motorów, był uwolniony od wszelkiej akcyzy i prócz tego, aby instytucje, w których zawiadowaniu jest denaturowanie spirytusu, wybierały do denaturowania tylko te środki, które są tanie i nie zawierają w sobie ciał twardych lub takich, które ulatniają się przy wyższej temperaturze, niż alkohol.

3. Aby każde usiłowanie oczyszczenia spirytusu denaturowanego było surowo karane.

4. Aby właściciele aparatów destylacyjnych i rektyfikacyjnych, zawiadamiali władze właściwe o każdym nowym aparacie, wyrobionym przez nich, o sprzedaży tegoż i o odnawianiu starych.

5. Aby w przyszłości we wszystkich krajach wprowadzone było jednakowe mierzenie alkoholu, a to w celu uproszczenia handlu wszechświatowego.

Sprawozdanie targowe.

Bank rolniczy we Lwowie. Lwów, 29. sierpnia. Dziś notujemy za 50 kilogramów loco-Lwów. — Waluta koronowa.

Żyto gotowe od 6.— do 6.10. Żyto nowe od 5.60 do 5.80. Owies oboczny gotowy od 5.80 do 6.—. Owies oboczny nowy od 5.25 do 5.35. Jęczmień pastewny 5.25 do 5.50. Jęczmień browarniany 5.50 do 6.—. Kukurudza do gorzelni od 4.75 do 5.25. Kukurudza stara od 6.— do 6.25.

Spirytus paritas Tarnopol za 50 litr. gotowy od 18.25 do 18.40. Spirytus paritas Tarnopol ekskontyngen. 10.20 do 10.35.

W nowem zbożu transakeye nieznaczone z powodu rezerwy tak ze strony producentów, jak i kupców. Co do spirytusu usposobienie niezmiennie.

BOLESŁAW JAWORSKI

w Poturzycy p. Sokal

Skład instrumentów do kontroli technicznego postępowania w gorzelni, oraz pasów i artykułów gumowych
poleca

Alkoholometry — Ciepłomierze — Cukromierze — Kwasomierze — Wagi do oznaczenia skrobi w kartoflach — Mikroskopy — Wszelkiego rodzaju szkła do prób chemicznych — Wodoskazy — Pasy skórzane, bawełniane, amerykańskie, pasy Balata, pasy gumowe — Rzemyki do szycia pasów — Spinki do pasów i t. p. — Węże gumowe, parciane i ze spiralką — Płyty gumowe, asbestowe i asbestonitowe — Smarowidła i t. p. artykuły.

Cenniki ilustrowane darmo i oplatnie.

W. Sikorski i J. Seidenstein

w Krośnie

filia w Borysławiu

Skład maszyn

i przyborów dla wszelkich gałęzi przemysłu

poleca:

Kotły i maszyny parowe.

Pompy ręczne i parowe.

Rury gazowe, żelazne i cynkowe.

Rury wiertnicze i urządzenia wiertnicze.

Armatury i łączniki dla rurociągów parowych, wodnych i gazowych.

Gnące się węże metalowe.

Pasy skórzane, bawełniane i gumowe.

Liny druciane i manilowe.

Materyały gumowe, asbestowe i t. p. do uszczelniania.

Oleje maszynowe i cylindrowe.

Urządzenia dla warsztatów kowalskich i ślusarskich.

Urządzenia elektryczne dla oświetlenia i przenoszenia siły i wszelkie przybory do tychże.

Filtry wodne dla domu i przemysłu.

Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Wpisy i wykłady rozpoczynają się 1. października b. r.

Bliższych wyjaśnień udziela Dyrektor Dr. R. Wawnikiewicz.

Przegląd Gorzelniczy,

jedyne polskie pismo gorzelnicze
w Niemczech,

Organ Wydziału gorzelniczego na W. ks. Poznańskie — wychodzi rok 9-ty pod redakcją
S. Piekuckiego — Obrowo p. Obrzysko
(Obersitzko Bez. Posen).

Prenumerata roczna w Austrii 14 kor., w Rosyi 4 rs.

Przyjmuje się wszelkie ogłoszenia.

 Broń myśliwską

dokładnie reperuje, do strzału reguluje, dorabia nowe łoża, wyrabia na zamówienie nową, po cenach umiarkowanych, rusznikarz

A. SOBOLTA

Lwów, pl. Strzelecki 1. I.

Johann Ochsner

Fabryka aparatów i maszyn oraz kotlarnia

w BIAŁEJ (Galicya)

Ceny umiarkowane!

Kosztorysy

ściśle i dokładne!

Nowo skonstruowany reflegmator dla gorzelń,
zamiast dotychczasowych talerzy.

Może być ustawiony zamiast talerzy na każdym aparacie
zużywa mało wody i daje spirytus czysty (mogący być
kosumowany) o sile 92—94° Tr. wprost z zacieru. Jest
tańszy aniżeli 3 talerze dawne. Przyjmuje się stare ta-
lerze w zamian za nowy reflegmator.

KOTŁY PAROWE wszelkiej konstrukcyi.

REZERWOARY na spirytus i wodę.

PARNIKI HENZEGO, montejusy

i wszelkie roboty kotlarskie z żelaza.

PARNIKI DLA KARMY rozmaitej wielkości.

Kompletne urządzenia transmisyi.

ARMATURY żelazne i metalowe.

Paleniska schodkowe z rusztami z lanej
stali twardej.

Stare gorzelnie

obejmuje się do rekonstrukcyi i naprawy
jak najtaniej.

Referencye i kosztorysy na żądanie.

wyrabia:

Kompletne urządzenia gorzelń

aparaty odpędowe
i rektyfikacyjne,

aparaty ciągłe
płuczki i elewatory,

jakoteż

GNIOTOWNIKI

najnowszej konstrukcyi.

MASZYNY PAROWE.

POMPY wszelkiego rodzaju
ręczne i maszynowe.

Wzorowe

**i sumienne wykonanie —
eleganckie wykończenie.**

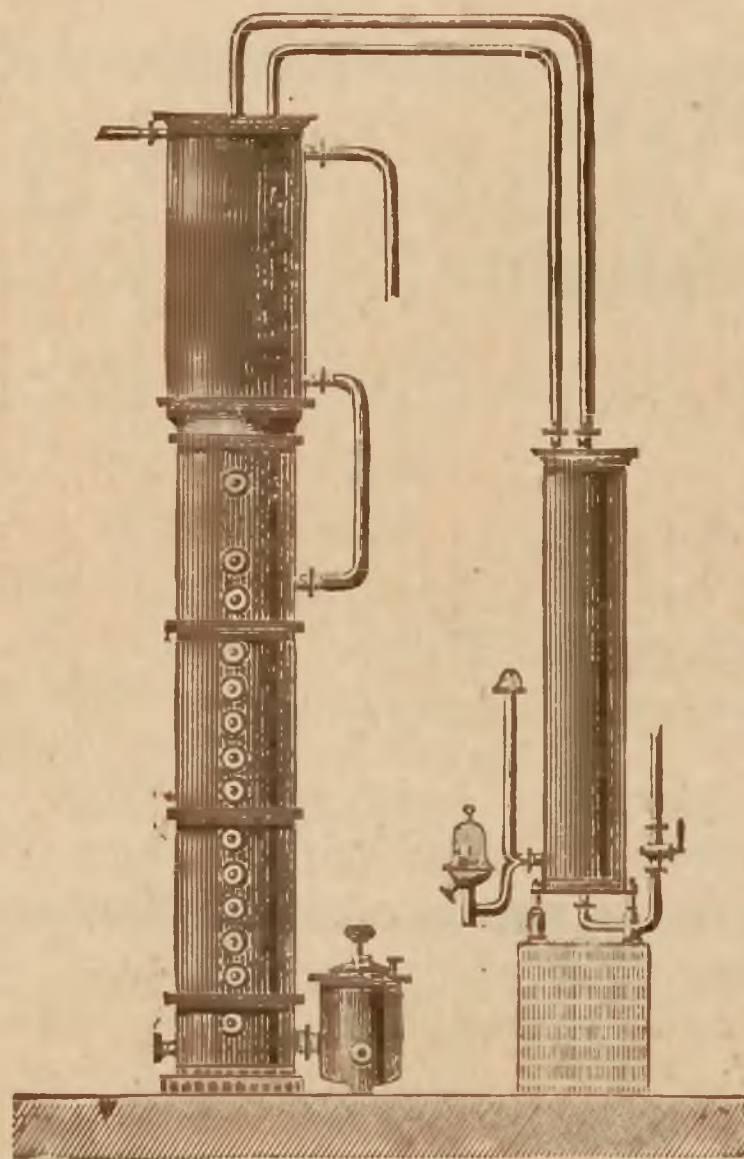
Nowość!**Nowość!**

Najnowsze, najlepsze i najtańsze
Aparaty do destylacji zacierów, do ruchu ciągłego
 i Aparaty odpędowe kotłowe do ruchu peryodycznego z deflegmatorem
 pomysłu fabryki A. Schmidt & Syn w Nauen
 patentowanym w Niemczech i Austro-Węgrzech.

Osobny wygrzewacz zacieru i kolumna spirytusowa przy pierwszych, a alembik i talerze przy drugich są zupełnie niepotrzebne, a wskutek tego cena naszych aparatów odpędowych z patentowanym deflegmatorem jest znacznie niższą od cen aparatów innych systemów.

Zalety:

1. Pojedyncza konstrukcja.
2. Łatwa obsługa.
3. Zupełne wygotowanie spirytusu z zacieru.
4. Największa wytrzymałość.
5. Oszczędność w materiale opałowem z powodu najmniejszego spożycia pary i wody.

Zalety:

6. Cena niższa niż każdego innego aparatu.
7. Odpęd prawie wyłącznie parą już raz użytą (powrotną).
8. Zatkanie wykluczone.
9. Zastosowanie do każdego rodzaju zacieru.

Aparaty odpędowe z deflegmatorem patentowanym funkcyonują bez zarzutu i dają produkt do 92° Tralesa.

SAM DEFLEGMATOR PATENTOWANY

daje się zastosować z łatwością do każdego systemu, znajdującego się w użyciu aparatu odpędowego, tak do ruchu ciągłego jak i peryodycznego, a koszta sprawienia tego deflegmatora są bardzo nieznaczne, skoro się strąci z ceny tegoż wartość zbędnego starego wygrzewacza zacieru i kolony spirytusowej, względnie alembika i talerzy, które w rachunku przyjmujemy.

Wyłączne prawo wyrobu i sprzedaży
 na wszystkie kraje monarchii austriacko-węgierskiej posiadają:

E. BREDT i Sp. w Ottynii

(między Stanisławowem a Kołomyją)

fabryka urządzeń i aparatów gorzelnianych i fabryka drożdży
 według dawniejszego i nowego systemu za pomocą przewietrzania.